

Alina Oczachowska

Młodzież wobec wyzwań współczesności

Marketing i Zarządzanie (d. Problemy Zarządzania, Finansów i Marketingu) nr
2 (48), 43-51

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Alina Oczachowska

Politechnika Koszalińska
Wydział Nauk Ekonomicznych
e-mail: allo40@wp.pl

Młodzież wobec wyzwań współczesności

Kod JEL: M31

Słowa kluczowe: styl życia, technologia, czas wolny, smartfon

Streszczenie. Celem artykułu jest rozpoznanie stylu życia młodzieży akademickiej, a szczególnie wpływu technologii na sposób życia i wartościowania oraz oceniania rzeczywistości. Styl życia powszechnie ocenia się, biorąc pod uwagę powody do zadowolenia i obawy, a także plany i nadzieje wyrażane co do przyszłości. Technologia w życiu młodzieży odgrywa dużą rolę i proces komunikowania przez nowoczesne media zastąpił w wielu przypadkach inne rodzaje komunikacji. Technologia i jej intensywne użytkowanie staje się podstawą do upodobnienia się życia młodzieży na całym świecie. Wśród badanych studentów nie stwierdzono wielu obaw dotyczących przyszłości poza lękiem przed konfliktem zbrojnym. Usamodzielnienie się jest odkładane na późniejszy termin, a skłonność do podejmowania wysokiego ryzyka jest niewielka i dotyczy rodziny, zaś dość znaczna, gdy odnosi się do spraw zawodowych.

Wprowadzenie

Każde pokolenie charakteryzuje się specyficznymi cechami ze względu na warunki, w jakich żyło, wydarzenia historyczno-polityczne, cenione idee i wartości. Obecnie prawie wszyscy korzystają z internetu w domu czy w pracy. Dostęp do internetu za pomocą komputera, telewizora lub urządzenia mobilnego zmienia zasady postępowania ludzi, a szczególnie sposób komunikowania się. Przeprowadzone badanie własne miało wskazać postawy młodzieży wobec wybranych kwestii natury społecznej, które są brane pod uwagę podczas okre-

ślania stylu życia młodzieży, jak również miało rozpoznać zainteresowania i aktywności młodych ludzi ze szczególnym uwzględnieniem technologii.

Postęp i rozwój technologii a codzienność życia w początkach XXI wieku

Obecnie internet i nowe technologie zmieniają to, co zastane – w pochodzie przez historię rzeczy i ludzi nastąpiła odslona. Jak zwykle bywa przy rewolucjach, stare jeszcze się broni, udając, że nic się nie zmieniło, tymczasem przyszłość już została zdeterminowana przez technikę odkształcającą tradycyjne struktury społeczne. Powstają nowe hierarchie i nowe systemy wartości, których podstawą jest zupełnie odmienny od wcześniejszych sposób „bycia w świecie”, identyfikacji tożsamości, a tym samym polityczności (Sienkiewicz, 2013, s. 3). Pozytywnymi stronami globalizacji, które dotyczą także Polski po przeprowadzeniu transformacji ustrojowej, są: rozwój technologii, rozpowszechnienie postępu naukowo-technicznego (np. rozwój internetu, nowoczesnych środków transportu, telefonii), powiększenie rynków zbytu, rozwój komunikowania się (Januszek, Sikora, 2012, s. 145). Nowe technologie, które w znaczący sposób wkroczyły do naszego życia, nie tylko ułatwiły i zmieniły charakter komunikacji, ale również wpłynęły na sposób przeżywania spotkania z drugim człowiekiem w kontaktach bezpośrednich (Konieczna, 2014, s. 68). Globalna sieć zmienia w krótkim czasie sposób myślenia, postrzegania świata, a nawet własne opinie tych, którzy z niej korzystają; internet pozwala na daleko sięgający kreacjonizm (Trejderowski, 2013, s. 61).

Styl życia często jest analizowany, a postrzeganie zmian ogniskuje się wokół tego, czego najbardziej obawiają się ludzie oraz tego, co ich cieszy. Z badań przeprowadzonych w 2002 roku przez Instytut Badań Opinii, Rynku i Konsumpcji GfK Polonia wynika, że dwie trzecie Polaków (67%) obawiała się modyfikowanej genetycznie żywności, rosnącej konkurencji w pracy – 61%, mniejszego wpływu rodziców na życie młodzieży – 58%; szybkiego tempa życia – 50%; prawnej akceptacji eutanazji – 49%. Natomiast to, co cieszyło najbardziej jest zdecydowanie mniej jednoznaczne: wzrost liczby kobiet w polityce – 50%, wzrost liczby osób zamożnych – 34%, komputeryzacja życia codziennego – 33%, postęp w zakresie medycyny – 31%. Zauważono, że akceptacja większości zjawisk społecznych wyraźnie rośnie wraz z wykształceniem badanych, szczególnie silnie w przypadku oceny roli komputerów w naszym życiu. Występują zjawiska, które odbierane były obojętnie przez znaczną część społeczeństwa, ale czasem ta postawa łączyła się z postawą pozytywną, czyli akceptacją danych zjawisk, np. obojętny był Polakom wzrost roli komputerów (41%), większa rola kobiet w biznesie i polityce (38%), legalizacja związków homoseksualnych (38%) czy spadek liczby narodzin w Polsce (37%). W 2002 roku ludzie obawiali się kryzysu gospodarczego (51%). Co trzeci Polak obawiał się skutków ewentualnej wojny światowej, zaś wzrostu przestępczości krymi-

nalnej 30%; co szósty Polak obawiał się klęsk ekologicznych. Generalnie występował dość niski poziom wiedzy na temat zagrożeń środowiska (Sielicki, 2002, s. 33–37).

Obszernego opracowania na temat Polek w 2014 roku dokonały K. Pawlikowska i D. Maison (2014). Podzielono kobiety na segmenty i chociaż grupa badawcza różniła się w paru aspektach od tej z badań przeprowadzonych przez autorkę w 2017 roku wśród studentów, jednak rozpatrywano podobne problemy dotyczące np. zadowolenia z życia, spędzania wolnego czasu, czytelnictwa (hobby), częstotliwości uczęszczania do kina i teatru wraz z używaniem technologii. Wszystkie kobiety z segmentu „spełnione profesjonalistki”, do jakiego aspirują studentki Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej, korzystają z możliwości i udogodnień, jakie dają nowe technologie – kobiety z tego segmentu mają w domu komputer, 45% ma smartfona, 15% – tablety, a wiele z nich korzysta z internetu w komórce. Internet jest dla nich przede wszystkim źródłem wiedzy, czasem rozrywki, ale też miejscem robienia zakupów, postrzegają sieć jako dobre miejsce wybierania i kupowania rzeczy dla siebie i dla innych. Segment ten najlepiej postrzega swoje perspektywy finansowe. Kobiety wierzą, że ich sytuacja finansowa się poprawi lub przynajmniej nie zmieni się. Najczęściej też korzystają z produktów bankowych, wszystkie panie mają swoje konta i większość obsługuje je przez internet (Pawlikowska, Maison, 2014, s. 24).

W świetle wcześniejszych badań okazuje się, że coraz częściej miejsce komputerowego monitora zajmują tablety i smartfony. W raporcie World Internet Project wskazano, że w 2012 roku 14,5% Polaków korzysta z sieci przez telefon komórkowy, podczas gdy w 2011 roku odsetek ten wynosił tylko 6%. Najpopularniejszym zastosowaniem internetu w telefonach komórkowych i smartfonach jest przeglądanie stron internetowych. 65% mobilnych internautów zadeklarowało, że wykorzystuje do tego celu swoje urządzenia. Badania pokazują również, że są to osoby znacznie częściej wykorzystujące internet w celach komercyjnych. Na ekranie telefonu szukają informacji o produktach, robią zakupy online i korzystają z bankowości elektronicznej (Kurek, 2013). Popularność urządzeń mobilnych to spore wyzwanie dla projektantów i właścicieli stron internetowych, którzy muszą dostosować witryny do wymagań smartfonów i tabletów. Dlatego w ostatnim czasie powstał system Responsive Web Design (RWD), czyli najnowszy sposób projektowania stron internetowych, pozwalający tworzyć witryny automatycznie dopasowujące się do rozmiarów ekranu (Witek, 2014, s. 57).

Wybrane aspekty życia młodzieży akademickiej w świetle badań

W badaniu uczestniczyło 271 studentów stacjonarnych (58,67%) oraz nie-stacjonarnych, w tym mężczyzn było 29,2%, a kobiet 70,8%. Większość osób

mieszkała w Koszalinie i okolicach. Wszyscy natomiast studiowali w Koszalinie i znali miasto oraz jego ofertę kulturalno-rozrywkowo-gastronomiczną skierowaną do młodych mieszkańców, a zwłaszcza studentów. Większość studentów stacjonarnych, prawie 58%, studiowało oraz pracowało (niektórzy dorywczo, inni na umowę o pracę). Większość badanych nie przekroczyła 30. roku życia (73,2%), a wszystkich można uważać za osoby, które posługują się nowoczesną technologią w pracy oraz poza nią. W odpowiedzi na pytanie: „czy uważasz, że zmienisz świat na lepsze”, w którym intencją było uzyskanie informacji, czy badani czują, że mają moc sprawczą i pragną działać na rzecz poprawy świata i życia ludzi, wyniki rozkładały się następująco: 35,42% uważało, że tak, natomiast 42,02% uważało, iż nie, zaś 22,51% nie miało zdania na ten temat. Na tej podstawie można uważać, że młodzież jest raczej pesymistyczna i prawdopodobnie dopóki uczyła się w szkole, uważała, iż ma większy wpływ na losy świata. Założono, że problemy współczesnego świata interesują badanych. Starano się ustalić, czy obecnie przez użycie technologii można rozwiązywać problemy o światowym zasięgu. 65,09% wierzy w moc technologii, 26,20% nie daje jej wiary, a 8,49% nie ma zdania na ten temat.

W kwestii wolnego wyboru dotyczącego zawodu, dowolnego wyboru ścieżki kariery 67,90% osób odczuwało wolność, możliwość decydowania o przyszłym zawodzie, 28,04% czuło pewien przymus, natomiast zaskakujące jest to, że 4,06% nie miało zdania na ten temat. Prawie 30% zadeklarowało, że nie miało wyboru co do przyszłego zawodu. Przypuszcza się, że wyjazd do innego miasta w celu studiowania kierunku, który naprawdę ich interesuje, był ograniczony ze względu na finanse, ale też duża część osób nie potrafiła zdecydować, jaki zawód jest dla nich najodpowiedniejszy.

Inne pytanie skupiało się na odczuciu, czy występują jakieś ograniczenia w swobodnym zakupie różnego rodzaju produktów materialnych. Przeszło połowa (56,46%) uważała, że nie; 38,38% twierdziło, że tak, natomiast 5,17% nie miała zdania. To oznacza dostępność zarówno czasową, jak i finansową do dużej oferty produktów dla przeszło połowy badanych, a mniej niż 40% musi zwracać uwagę na to, co kupuje i za ile.

Dla zbadania poczucia bezpieczeństwa i postawy wobec ryzyka zapytano o skłonność do wzięcia kredytu o wartości np. 100 tys. złotych w celach inwestycyjnych. W czasach niepewności rynkowej tylko 15,50% chętnie wzięłoby długoletni kredyt; 78,23% natomiast nie zaciągnęłoby takiego zobowiązania, a 6,27% nie znało odpowiedzi na to pytania. Widać tu niewielką skłonność do ryzyka, 15,5% respondentów wybrało wariant kredytu długoletniego, gdyż, jak twierdzą, nie ma innego wyjścia, jeśli chcą usamodzielnic się i stworzyć własne gospodarstwo domowe – jest to uzależnione bowiem od zasięgnięcia kredytu na wieloletni okres.

Na pytanie, czy skłonny jesteś zmienić zawód, 79,34% odpowiedziało twierdząco; 9,96% nie chciałoby tego zrobić, a 10,70% nie miało zdania na ten temat. Tak duża skłonność do ewentualnej zmiany zawodu prawdopodobnie spowodowana jest zmieniającymi się warunkami na rynku pracy. W XXI wieku zmiana kwalifikacji i ustawiczne ich podnoszenie jest dowodem dopasowania się do nowych okoliczności zewnętrznych, jest elementem adekwatności do szybko zmieniających się warunków. 5,17% nie miało zdania w tej kwestii.

Na pytanie, czy skłonny jesteś podjąć pracę niezgodną ze swym wykształceniem, ponad 90% zgodziłoby się od razu, gdyby zaistniała taka możliwość, tylko 5,17% nie wie, jak by postąpiła, a prawie 3% (2,95%) została przy wymarzonej pracy. Praca nie jest celem życia, jest traktowana instrumentalnie i skłonność do zmiany jest oznaką dobrego przystosowania. Obecnie praca ma zapewnić godziwe życie, choć może być niezgodna z zainteresowaniami badanych i poniżej ich wykształcenia. Jest jednak pewna granica, której 82,66% nie chciałoby przekroczyć w swym życiu zawodowym. Nie chcieliby pracować w firmie, która kierowana jest niezgodnie z ich własnym systemem wartości. Tylko 4,06% deklaruje możliwość daleko posuniętego kompromisu nazwanego elastycznością, a 13,28% wahało się, jakby postąpiło w danej sytuacji. Zapytano studentów o lęki i zagrożenia odczuwane we współczesnym świecie, czyli czy martwi ich duża liczba młodych osób na świecie i w Polsce poszukujących pracy (bezrobocie młodych) – 79,70% podzielało obawy, 12,55% nie martwi się o to, natomiast 7,75% nie ma zdania na ten temat. Chociaż perspektywa otrzymania emerytury jest daleka dla młodego człowieka, to środki masowego przekazu nagłaśniają ten temat z dużą częstotliwością, np. przy okazji podwyższenia wieku emerytalnego. O zbyt małe środki do życia na emeryturze martwi się 12,92% badanych, 69% nie czuje takich obaw, a 18,08% nie ma zdania. Zatem prawie 70% uważa, że w przyszłości zaistnieją środki zaradcze na trudną sytuację materialną emerytów i nie będą cierpieć ubóstwa. Prawdopodobnie zbyt daleka perspektywa czasowa otrzymania emerytury, a także brak zaufania do informacji zamieszczonych w środkach masowego przekazu jest powodem takich opinii.

W badaniu zastanawiano się także, jak postrzegana ogólnie jest stabilność (rodzinna i materialna) i kiedy możliwa będzie do uzyskania. 66,79% respondentów pragnie ożenić się/wyjsć za mąż dopiero po uzyskaniu stabilności materialnej (zapewnienie sobie odpowiednich warunków materialnych), 14,02% nie zwraca uwagi na ten aspekt i – co dziwne we współczesnym świecie gospodarki kapitalistycznej – 19,19% nie ma zdania w tej kwestii. Z tego względu zapytano też o romantyczne porwy serca, sprawdzając, czy respondent gotowy jest założyć rodzinę, gdy tylko się zakocha. Okazało się, że mniej niż jedna trzecia badanych, tj. 27,68% potwierdziło tę opcję, 57,20% zaprzeczyło, a 15,13% badanych nie miało zdania. Jakkolwiek rodzina w systemie wartości młodych ludzi

wybrana jest w 94%, to miłość już nie. Można zatem domniemywać, że występuje inne spoiwo rodziny niż uczucie romantycznej miłości. Prawdopodobnie jest to intymność, zaufanie, środki materialne i atrakcyjność fizyczna. Zapytano też, czy warto się usamodzielnic po 30. roku życia. 77,86% badanych potwierdziło tę tezę, 12,92% tak nie uważa, a prawie 10% nie ma zdania w tej sprawie. Występuje tu powszechny trend, podobnie jak w Europie Zachodniej, opóźnienia momentu usamodzielniania się i zakładania rodziny. Z tego względu 56,83% pragnie mieć dzieci po 30. roku życia, a 22,14% wcześniej, zaś 21,03% nie wie jeszcze, czy chce mieć dzieci i w którym momencie swego życia.

Komputer odgrywa dużą rolę w życiu badanych, często występuje wręcz uzależnienie od szybkiej komunikacji, a brak dostępu do nowoczesnych technologii jest traktowany jak największa niedogodność. Jednak technologia według badanych nie zapewnia im osobistego sukcesu – tak twierdzi prawie 35% osób, przeciwnego zdania jest 39,48%, a prawie jedna piąta nie ma sprecyzowanego zdania dotyczącego tego zagadnienia. Technologia uważana jest za narzędzie ułatwiające zdobycie pracy dla 82,29%, przeciwnego zdania było 9,59%.

Lęki i frustracje młodego pokolenia odbijają się na systemie wartości wyznawanych przez studentów, mają także wpływ na styl życia. Skutkami globalnego ocieplenia przejmuje się 53,51% badanych, a starzejącym się społeczeństwem martwi się około 60%. Z kolei zadłużenie kraju aż 51% uważa za powód do zmartwienia, zaś więcej osób, bo aż 85,24%, uważa, że możliwy jest globalny konflikt zbrojny, czyli ma obniżone poczucie własnego bezpieczeństwa.

Konsumpcja wolnego czasu wygląda następująco: jeżeli chodzi o oglądanie telewizji to 20,66% deklaruje, że nie ogląda jej wcale, około godziny przed telewizorem spędza zaś 37,64% badanych. Od jednej do dwóch godzin spędza 25,09%, do trzech godzin oglądania telewizji dziennie przyznało się 10,33% badanych. Od trzech do czterech godzin deklaruje 4,80% badanych, zaś powyżej czterech godzin ogląda telewizję tylko 1,48%. Jak widać liczba godzin spędzonych przed telewizorem jest raczej malejąca, zdecydowanie więcej studenci surfują w necie i tak: do godziny korzystania z internetu przyznało się 22,14% badanych studentów, do dwóch godzin 32,10% badanych i jest to najwyższy procent. Do trzech godzin spędzonych przy komputerze przyznało się 19,19% studentów, do czterech godzin – 9,96% badanych, zaś powyżej czterech godzin 14,02%.

Biorąc pod uwagę sport jako aktywność, okazało się, że 25,35% w ogóle nie ćwiczy, natomiast 52,03% badanych poświęca na uprawianie sportu godzinę dziennie. Do dwóch godzin dziennie uprawia sport 16,61% respondentów, a do trzech godzin – 5,17%. Z jednej strony jedna czwarta badanych w ogóle nie uprawia sportu, czyli ignoruje trend na zdrowe, aktywne życie, z drugiej zaś strony ponad 50% deklaruje uprawianie sportu do godziny dziennie, więc prawdopodobnie jest to wizja idealna, wyobrażana przez większość badanych. Aż

16,61% do dwóch godzin dziennie uprawia sport, a 5,17% spędza tak czas do trzech godzin. Przygotowanie do zajęć uczelnianych zabiera godzinę 29,89% badanych, dwie godziny uczeniu poświęca 32,10% badanych. Prawie 15% poświęca więcej, czyli od dwóch do trzech godzin, na przygotowanie się do zajęć, a prawie 7% ani minuty w ciągu dnia. Na pytanie, ile czasu spędzasz na surfowaniu w internecie, uzyskano następujące odpowiedzi: 2,58% deklaruowało, że ani minuty; do godziny – 22,14% badanych, od jednej do dwóch godzin – 32,10%, od dwóch do trzech godzin spędza czas w internecie 19,19% badanych, do czterech godzin dziennie 9,96%, a powyżej czterech godzin aż 14,02%. Dane te wydają się zaniżone, gdyż studenci nie rozstają się ze swoim smartfonem prawie wcale i używają go podczas przerw między zajęciami a czasem podczas wykładów, jak również na ulicy oraz wszędzie tam, gdzie to jest możliwe.

Na pytanie o dbanie o własne mieszkanie: sprząatanie, pranie, robienie zakupów i przygotowywanie posiłków, okazało się, że 3,69% w ogóle tego nie robi, 42,07% badanych zajmuje się utrzymaniem porządku w domu do godziny dziennie, 34,69% do dwóch godzin dziennie, 11,81% zajmują te czynności prawie trzy godziny, aż do czterech godzin 4,43%; a dla 3,32% powyżej czterech. Jeśli chodzi o hobby, to 19,19% deklaruje brak hobby, 38,75% uprawia je do godziny dziennie; 17,34% badanych do dwóch godzin, 12,92% do trzech godzin; 4,80% do czterech godzin, a powyżej 4 godzin 7,01%. Co ciekawe, przygotowanie do zajęć uczelnianych zabiera godzinę prawie 30% badanych, a uprawianie hobby – jeśli je ma – zabiera godzinę dziennie prawie 40% badanych. Korzystanie ze smartfona jest powszechne, co przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Wykorzystanie smartfonów przez studentów (w %)

Działanie	Tak	Nie
Rozmowy	98,52	1,48
SMS-y	94,10	5,90
Słuchanie muzyki	76,38	23,62
Robienie zdjęć	92,62	7,38
Gry	55,72	44,28
Czytanie aplikacji	69,00	31,00
Media społecznościowe	92,62	7,38
Surfowanie w sieci	91,51	8,49

Źródło: badania własne.

W tabeli 1 uwzględniono odpowiedzi dotyczące funkcji, jakie spełnia dla badanych smartfon. Głównie wykorzystywany jest do rozmów – 98% (to podstawowa funkcja), dla 94,10% do wysyłania SMS-ów, 92,62% do łączenia się z mediami społecznościowymi i tyle samo do robienia zdjęć, 76,38% do słuchania muzyki, a do czytania aplikacji 69,00%.

Podsumowanie

Prawie dwie trzecie badanych studentów wierzy w moc technologii, która może wpłynąć na poprawę losów świata. Technologia uważana jest za narzędzie ułatwiające zdobycie i utrzymanie pracy dla ponad 80%, ale nie jest jednak źródłem szczęścia. Za to dla 40% badanych technologia może zapewnić też osobisty sukces. Smartfon i komputer stają się narzędziami najbardziej użytecznymi w XXI wieku. Komputer odgrywa dużą rolę w życiu badanych, często występuje uzależnienie od szybkiej komunikacji, a brak dostępu do nowoczesnych technologii jest traktowany jako katastrofa.

W XXI wieku młodzież najbardziej obawia się możliwości wystąpienia konfliktu zbrojnego (85,24%), starzejącego się społeczeństwa (59,79%), globalnego ocieplenia (53,51%) oraz globalnego zadłużenia (50,92%). Chociaż rodzina w systemie wartości zajmuje najwyższe miejsce, małżeństwo preferowane jest po 30. roku życia, także dla połowy badanych posiadanie dzieci pożądane jest w tym wieku. Samo uczucie tylko dla niewielkiej liczby badanych stanowi warunek założenia rodziny, dominuje bowiem rozsądek. Praca zawodowa i wykształcenie są traktowane elastycznie, prawie wszyscy skłonni są zmienić pracę na zupełnie niezwiązaną z wykształceniem, gdy tylko dostaną taką szansę, ale już niewiele osób mogłoby pracować w firmie, która nie kieruje się ich wartościami.

Styl wypoczynku jest raczej bierny i chociaż ponad połowa twierdzi, że uprawia sport godzinę dziennie, to jednak prawie 70% nigdy nie była w klubach fitness, a ponad połowa nigdy nawet nie uczestniczyła w żadnych eventach sportowych, co raczej wyklucza zainteresowanie sportem. Większość osób pasywnie spędza swój wolny czas, serfując po necie, oglądając telewizję, dbając o mieszkanie czy uprawiając hobby, które często wiąże się z korzystaniem z internetu.

Bibliografia

- Januszek, H., Sikora, J. (2012). *Podstawy socjologii*. Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.
- Konieczna, D. (2014). *Analiza dyskursu. W poszukiwaniu współczesnej młodzieży*. Warszawa: Wydawnictwo CedeWu.pl.
- Kurek, M. (2013). *Strona szyta na miarę smartfona*. Pobrano z: www.epr.pl/strona-szyta-na-miare-smartfona,e-pr,37064,1.html (12.01.2016).
- Pawlikowska, K., Maison, D. (2014). *Polki*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
- Sielicki, J. (2002). Style życia Polaków – raport. *Marketing w Praktyce, 11*, 33–37.
- Sienkiewicz, B. (2012). *Polityka 2.0. Tygodnik Powszechny, 13*, 3.
- Trejderowski, T. (2013). *Kradzież tożsamości. Terroryzm informatyczny*. Warszawa: Eneteia – Wydawnictwo Psychologii i Kultury.
- Witek, E. (2014). *Komunikacja wizualna. Nowoczesne narzędzia*. Wrocław: Wydawnictwo Astrum.

The Youth Against the Challenges of the Present Day

Keywords: lifestyle, technology, leisure, smartphone

Summary. The aim of the paper is to identify the lifestyle of students and particularly the impact of technology on their lifestyles, valuation and assessment of reality. The lifestyle is commonly assessed by taking into account reasons of satisfaction and fears as well as plans and expectations concerning the future. Technology plays a very important role in the life of young generation and the communication process by modern media has replaced in many situations other means of communication. Technology and its intensive application has become the foundation of the process of unification of the young generation's lifestyles all over the world. The research conducted has not exposed among students many fears concerning the future, except the fear of military conflict. Becoming independent from parents is postponed till later time and an inclination to take high risk is low concerning family and relatively high concerning professional matters.

Translated by Alina Oczachowska

Cytowanie

Oczachowska, A. (2017). Młodzież wobec wyzwań współczesności. *Marketing i Zarządzanie*, 2 (48), 43–51. DOI: 10.18276/miz.2017.48-04.